

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **P. T.,** zastoupena JUDr. Petrem Práglem, advokátem, se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2012, č. j. 15 Ad 1/2012 - 114,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátu JUDr. Petru Práglovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí č. j. 2010/38610 - 71 ze dne 23. 9. 2010, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti usnesení České správy sociálního zabezpečení č. j. X ze dne 12. 4. 2010, jímž podle § 102 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád"), bylo zastaveno řízení o žádosti žalobkyně o zahájení nového řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona

č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen „zákon č. 261/2001 Sb., o odškodném“), s odůvodněním, že žalobkyně nemohla objektivně splnit podmínku aspoň tříměsíčního ukrývání, když ke vstupu nacistických vojsk došlo dne 29. 8. 1044 a obec Pakostov, kde se žalobkyně ukrývala, byla osvobozena dne 24. 11. 1944.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 28. 3. 2012, č. j. 15 Ad 1/2012 - 114, žalobu směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 9. 2010, č. j. 2010/38610 - 71, zamítl, neboť neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud v Ústí nad Labem vycházel z následujícího skutkového stavu:

Dne 2. 3. 2010 podala žalobkyně opakovanou žádost u České správy sociálního zabezpečení o vyplacení jednorázové peněžní částky za ukrývání se v lesích v okolí obce Pakostov v období 2. světové války od 29. 8. 1944 do 10. 12. 1944. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 12. 4. 2010, č. j. X, podle § 102 odst. 4 správního řádu zastavila řízení o žádosti žalobkyně o zahájení nového řízení o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. V daném případě nebyly shledány důvody k zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí ve věci, v níž již bylo vydáno pravomocné zamítavé rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 7. 2005. Žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí svým rozhodnutí ze dne 23. 9. 2010, č. j. 2010/38610 - 71, zamítlo odvolání žalobkyně jako nedůvodné. Správní orgány obou stupňů dospěly k závěru, že v případě žalobkyně na základě tehdy jí uváděných a dokládaných skutečností nelze vydat nové rozhodnutí, jímž by žalobkyni bylo vyhověno. Soud při učinění tohoto závěru vycházel z faktu, že žalobkyně požádala o vyplacení jednorázové peněžní částky za období od 29. 8. 1944 do 10. 12. 1944. Již v předchozím rozhodnutí žalované ze dne 22. 7. 2005 přitom bylo konstatováno, že region, v němž se nacházela obec Pakostov, byl osvobozen v poslední dekádě měsíce listopadu 1944, takže tvrzená doba ukrývání od 23. 11. 1944 do 8. 5. 1945, tj. do konce 2. světové války je v rozporu s prokázanými historickými skutečnostmi. V předchozím citovaném rozhodnutí bylo vycházeno rovněž z pravomocného rozhodnutí Ministerstva obrany České republiky č. j. 334 974/02/2004 - 7542 ze dne 28. 5. 2004 které bylo potvrzeno v rámci rozkladového řízení pravomocným rozhodnutím Ministra obrany České republiky ze dne 22. 9. 2004, č. j. 334 974/02-R/2004 - 7542. V daném případě pak Česká správa sociálního zabezpečení i žalovaný při posuzování opětovné žádosti žalobkyně o zahájení nového řízení a vydání nového rozhodnutí ve věci nároku na vyplacení jednorázové peněžní částky, mohli vycházet zcela legitimně ze skutečnosti, a to s ohledem na zásadu presumpce správnosti správních aktů, že ukrývání se z rasových důvodů před fašistickým režimem v lesích v okolí obce Pakostov v období 2. světové války od 24. 11. 1944 do konce 2. světové války nemůže být počítáno do splnění alespoň tříměsíčního nepřetržitého ukrývání se ve smyslu ust. § 1 odst. 3 zákona o odškodném, neboť s ohledem na osvobození dotčeného území z fašistického režimu odpadl důvod pro ukrývání se z rasových důvodů. Pokud bylo citovanými pravomocnými rozhodnutími ze dne 28. 5. 2004 a ze dne 22. 9. 2004, na základě předchozího prověření historických map znázorňujících průběh osvobozovacích bojů v okolí obce Pakostov výslovně konstatováno, že osada Pakostov byla osvobozena v poslední dekádě měsíce listopadu, soud ve smyslu ust. § 52 odst. 1 s. ř. s. nepřikročil k navrhovanému doplnění

dokazování. Relevantní dobu ukrývání se žalobkyně z rasových důvodů ve smyslu ust. § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o odškodném, bylo proto nutné ve správním řízení vymezit od data 29. 8. 1944, když toto datum sama žalobkyně ve své opětovné žádosti podané dne 2. 3. 2010 za začátek ukrývání se před rasovou persekucí označila, což ostatně odpovídá i všeobecně známému a prokazatelně historicky doloženému datu vypuknutí Slovenského národního povstání, se kterým byl spojen vstup fašistických armád na území Slovenska, do data 24. 11. 1944, kdy s ohledem na historicky prokázané osvobození regionu, v němž se nacházela obec Pakostov, odpadl důvod pro další ukrývání se z rasových důvodů před fašistickým režimem v dané lokalitě, což ostatně připustila i sama žalobkyně v žalobě. Období od 29. 8. 1944 do 24. 11. 1944 je kratším obdobím, než tříměsíční období, které je vyžadováno v souladu s ust. § 1 odst. 3 zákona o odškodném jako jedna z podmínek pro vznik nároku, a proto Česká správa sociálního zabezpečení nemohla vydat nové rozhodnutí ve věci, kterým by bylo opětovné žádosti žalobkyně o vyplacení jednorázové peněžní částky vyhověno. Bylo proto v souladu s ust. § 102 odst. 4 správního řádu vydáno rozhodnutí ze dne 12. 4. 2010, č. j. X, v podobě usnesení o zastavení nově zahájeného řízení. Toto rozhodnutí na základě podaného odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 9. 2010, č. j. 2010/38610 - 71, potvrdil a odvolání jako nedůvodné zamítl.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl Krajský soud v Ústí nad Labem k závěru o nedůvodnosti podané žaloby, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Soud vzal za prokázané, že relevantní dobu ukrývání se žalobkyně z rasových důvodů ve smyslu ust. § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o odškodném, bylo nutné ve správním řízení vymezit od data 29. 8. 1944, když toto datum sama žalobkyně ve své opětovné žádosti podané dne 2. 3. 2010 za začátek ukrývání se před rasovou persekucí označila, což ostatně odpovídá i všeobecně známému a prokazatelně historicky doloženému datu vypuknutí Slovenského národního povstání, se kterým byl spojen vstup fašistických armád na území Slovenska, do data 24. 11. 1944, kdy s ohledem na historicky prokázané osvobození regionu, v němž se nacházela obec Pakostov, odpadl důvod pro další ukrývání se z rasových důvodů před fašistickým režimem v dané lokalitě.

Vzhledem k nesporné skutečnosti, že období od 29. 8. 1944 do 24. 11. 1944 je kratším obdobím, než je tříměsíční období, které je vyžadováno v ust. § 1 odst. 3 zákona o odškodném jako jedna z podmínek pro vznik nároku na výplatu jednorázové peněžní částky, nebylo možno, aby Česká správa sociálního zabezpečení vydala nové rozhodnutí ve věci, kterým by bylo opětovné žádosti žalobkyně o vyplacení jednorázové peněžní částky vyhověno. Česká správa sociálního zabezpečení v souladu s ust. § 102 odst. 4 správního řádu vydala rozhodnutí ze dne 12. 4. 2010, č. j. X, v podobě usnesení o zastavení nově zahájeného řízení. Žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutím ze dne 23. 9. 2010, č. j. 2010/38610 - 71, podané odvolání žalobkyně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení zamítlo v souladu s platnou právní úpravou pro nedůvodnost.

Soud proto v tomto ohledu uzavřel, že neshledal nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, a proto žalobu proti rozhodnutí žalovaného č. j. 2010/38610 - 71 ze dne 23. 9. 2010 zamítl.

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojí proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2012, č. j. 15 Ad 1/2012 - 114. Stěžovatelka uvádí, že není vyloučeno, že napadené rozhodnutí krajského soudu nemusí být ale správné, když soud vychází a vycházel z výchozího data 29. 8. 1944 a uvádí, že jde o termín, který si sama stěžovatelka ve svém podání označila a jiný údaj nelze v této věci v její prospěch převzít. Podle stěžovatelky, jak bylo uvedeno již v žalobním řízení před krajským soudem, nelze ale přehlédnout, že stěžovatelka předložila listinu ze dne 4. 2. 2005, kde uvádí časoprostor od 1. 8. 1945 s tím, že jde zřejmě o zřejmou nesprávnost s tím, že se mělo jistě jednat o rok 1944. Dále namítá, že nelze přehlédnout její účastnickou výpověď, kde uvedla, že počátek ukrývání před nacistickým terorem posunula na období od 1. 7. 1944 s tím, že toto období odpovídá vyprávění její matky. Konečně uvádí, že jde o období zcela vysvětlitelné s tím, že pokud k ukrývání docházelo v lesích ležících v okolí obce, tak datum osvobození se nemusel krýt s datem ukrývání a mělo jít o známou skutečnost, která by neměla být předmětem dokazování. V návaznosti na uvedené stěžovatelka navrhuje, aby napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem, jež jí bylo doručeno 13. 4. 2012, bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 20. 6. 2012. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí.

O kasační stížnosti Nejvyšší správní soud usoudil následovně :

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka podle obsahu podání namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena. Nejvyšší správní soud neshledává tuto námitku důvodnou. Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud správně posoudil právní otázku a neshledal nezákonnost rozhodnutí žalovaného, kterým bylo jako nedůvodné zamítnuto odvolání proti rozhodnutí orgánu I. stupně. Nejvyšší správní soud se plně ztotožnil se závěry Krajského soudu v Ústí nad Labem.

Podle ust. § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o odškodném, se za účastníky národního boje za osvobození podle tohoto zákona považují též občané České republiky, kteří v době od 15. března 1939 do 8. května 1945 byli z rasových nebo náboženských důvodů soustředěni do vojenských pracovních táborů na území Československa v jeho hranicích z 29. září 1938 nebo se z týchž důvodů na tomto území ukrývali po dobu celkem nejméně tří měsíců a pokud za tuto dobu již neobdrželi jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým obětem nacistické persekuce. V posuzované věci stěžovatelka nesplnila zákonnou podmínku

alespoň tříměsíčního ukrývání se v období podle citovaného ust. § 1 odst. 3 zákona o odškodném potřebnou pro vznik nároku.

Stěžovatelka dále uplatnila důvod kasační stížnosti odpovídající § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Ani tuto námitku neshledává Nejvyšší správní soud důvodnou.

Pokud stěžovatelka namítá, že za začátek ukrývání následně označila časoprostor od 1. 8. 1944 a že nelze přehlédnout její účastnickou výpověď, kde uvedla, že počátek ukrývání před nacistickým terorem posunula na období od 1. 7. 1944 s tím, že toto období odpovídá vyprávění její matky, pak Nejvyšší správní soud se nemůže, stejně jako krajský soud, tímto tvrzením jakkoliv zabývat, neboť ve správním soudnictví ve smyslu platné právní úpravy podle § 75 odst. 2 s. ř. s. při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v postupu Krajského soudu v Ústí nad Labem nebylo shledáno pochybení, a proto vzhledem k výše uvedenému byla kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnuta jako nedůvodná.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. Stěžovatelka, která nebyla v řízení úspěšná, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a právo žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí na náhradu nákladů řízení je v posuzované věci ze zákona vyloučeno.

Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 86/2011 - 64 ze dne 27. 6. 2011 v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze o postoupení věci Krajskému soudu v Ústí nad Labem pro místní nepříslušnost, ustanoven zástupcem JUDr. Petr Prágl, advokát, který stěžovatelku zastupoval v řízení o žalobě před Krajským soudem v Ústí nad Labem a podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu ji zastupuje i v řízení o kasační stížnosti, přičemž jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát, jak vyplývá z ustanovení § 120 a § 35 odst. 8, věty první, s. ř. s. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé (kasační stížnost ze dne 24. 4. 2012), podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, (dále jen „advokátní tarif"). Za výše uvedený úkon náleží zástupci stěžovatelky odměna ve výši 500 Kč podle § 7 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu, a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 800 Kč. Ustanovený zástupce v kasační stížnosti uvedl, že není plátce daně z přidané hodnoty, a proto se jeho odměna nezvyšuje o částku odpovídající této dani. Zástupci stěžovatelky tak bude vyplacena odměna za

zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu